

Posudek diplomové práce

Monika Martinisková

Typy podlahové krytiny a podlah z hradu Rokštejna

Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou FF UK v Praze

2010

(94 str. rkp. textu, 20 str. obrazových příloh, 1 CD)

Předložená diplomová práce shrnuje nálezy středověkých keramických dlaždic z hradu Rokštejna. Výsledkem je hypotetická rekonstrukce podlah v budovách hradního areálu. Autorka vychází zejména z dokumentace nejprve záchranného, později systematického archeologického výzkumu, který na lokalitě probíhá od počátku 80. let 20. století. Soubor 296 reliéfních a 2863 nereliéfních dlaždic patří jak svým obsahem, tak velikostí k nejvýznamnějším celkům tohoto druhu u nás.

V úvodních kapitolách se autorka ve stručnosti zabývá historií hradu Rokštejna, následuje jeho stavební vývoj, který je na základě archeologických nálezů a stavebně historického průzkumu rozčleněn na tři základní fáze. Těžištěm práce je vyhodnocení nálezů reliéfních i nereliéfních dlaždic. Zde se autorka zabývá ikonografickým významem vyobrazení na dlaždicích, zejména se však pokouší určit místa původní použití dlaždic v areálu hradu.

Na dlaždicích z Rokštejna bylo rozpoznáno 8 různých motivů, provedených jak v pozitivním plastickém reliéfu, tak v u nás zatím dosti nezvyklém negativním reliéfu, tvořeném otištěním razidla do rovné plochy dlaždice. M. Martinisková shrnuje ikonografický význam jednotlivých motivů a uvádí k nim základní domácí i zahraniční analogie.

Rekonstrukce původních keramických podlah na hradě Rokštejně, jak autorka sama uvádí, je čistě hypotetická. M. Martinisková provedla analýzu distribuce dlaždic v jednotlivých výzkumných sektorech a třech hlavních horizontech archeologických vrstev na hradě, které jsou přiřazeny k jednotlivým stavebním fázím, vyčleněným na základě písemných i hmotných pramenů. Autorka tak dospěla k závěru, že dlažba z keramických reliéfních dlaždic byla použita pouze v prostoru dolního paláce hradu. Překvapivé je, že dlaždice zřejmě nebyly použity na podlaze hradní kaple, která se nacházela v patře horního paláce. Vznik podlah je pravděpodobně spojen s vlastnictvím hradu markrabětem Janem Jindřichem Lucemburským, který zde prováděl rozsáhlé stavební úpravy.

M. Martinisková dále ve stručnosti shrnuje historický vývoj dlaždic na našem území i v Evropě. Zabývá se technologickými aspekty jejich výroby a uvažuje o možnostech jejich řemeslné výroby ve 14. století, zejména ve vztahu k blízké Jihlavě. Doplnkem práce je i petrograficko-mineralogický rozbor dvou vzorků dlaždic z Jihlavy a jednoho z Rokštejna, který dokládá rozdílný způsob výroby vzhledově jinak blízkých dlaždic. Samostatné kapitoly tvoří diskuze o obecné historii a využití různých typů podlah v hradním areálu.

Těžištěm předložené práce je zejména zhodnocení konkrétního materiálu z hradu Rokštejna a příslušných archeologických situací. Vzhledem k množství fragmentů dlaždic, rozptýlených téměř po celé ploše hradu je zřejmé, že autorka nemohla pracovat s nálezovou situací každého exempláře, přesto by v budoucnu tato cesta mohla alespoň v případě reliéfních dlaždic přinést zajímavé doplňující informace. Textu by prospělo i větší zdůraznění dosažených výsledků, které někdy zanikají v množství uváděných informací.

Ačkoliv se v teoretické části práce občas vyskytují drobné nepřesnosti, je třeba ocenit dobrou orientaci M. Martiniskové v domácí i zahraniční literatuře, specializované na otázky středověkých dlaždic, kdy se nespokojuje pouze se shrnutím domácí problematiky, ale uvádí i příklady z evropského kontextu.

Práci lze vytknout v některých případech horší kvalitu obrazové dokumentace (rozostřené fotografie a plány, na s. 104-106 jsou chybně vytištěny popisky vyobrazení).

Rukopis M. Martiniskové splňuje nároky kladené na magisterské práce a proto jej doporučuji k dalšímu řízení.

5. 9. 2010

Mgr. Klára Fleková

